

Vertossa opitaan seisomaan omilla jaloilla

”Vertoon on aina mukava tulla. Täällä saa olla oma itsensä ja kaikille annetaan tilaa. Jokainen löytää paikkansa yhteisössä; täällä voi olla ruuanlaittaja tai leipuri tai tehdä puutöitä verstaalla tai osallistua kädentaitoihin. Ja vertaistuki, se on ihan ehdoton, se on paras asia täällä”, toteaa Jonna (35 v.), kun istumme aamukahvilla Verton keittiönpöydän ympärillä yhdessä Jonnan ja ohjaaja Hanna Eskolan kanssa tammikuuisena perjantaina. Ulkona on pakkasta parikymmentä astetta, Vertossa on lämmintä ja kodikasta.

”Jonna on varsinainen yleisosaaja, joka leipoo, tekee puutöitä, hoitaa talon kukat ja tarttuu toimeen kuin toimeen”, Hanna kehuu. Jonna itse on erityisen tyytyväinen perustamaansa ja ideoimaansa Vertsi-ryhmään, jossa kokoontuu korvaushoidossa olevia ja olleita sekä korvaushoitoon hakeutuvia. Ryhmässä keskustellaan ryhmäläisten kokemuksista ja asioista luottamuksellisesti. Jonna ja Hanna tietävät, että korvaushoito jakaa edelleen mielipiteitä ja tiedossa on jopa ammattilaisia, jotka ajattelevat, että korvaushoidosta käydään vain hake-massa ilmaiset huumeet. Näin ei ole, naiset toteavat, ja Jonna on suunnattoman kiitollinen omasta nopeasta hoitoon pääsytään. Joskus pitkä odotusaika voi olla kohtalokas.

Vuosia sitten Jonna oli kertomansa mukaan ahdistunut ja masentunut nuori, joka ei näyttänyt kenellekään heikkouttaan eikä osannut, saatikka edes saanut, pyytää apua keneltäkään. Huumeet eivät parantaneet oloa, tietenkään. ”Kuitenkin sitten jossain vaiheessa väsyin siihen ainaiseen säätämiseen ja epätietoisuuteen. En voinut suunnitella mitään, eikä ollut tulevaisuutta. Viimeinen niitti oli se, kun olimme puolisoni kanssa menettää kotimme. Silloin päätin hakea apua”, Jonna muistelee. Parisuhde, jossa läheisriippuvuuttakin taisi ilmetä, päättyi eroon, ja se on Jonnan mielestä vain hyvä asia, sillä voimavaroja on ainoastaan oman elämän muuttamiseen. Ensimmäinen on oltava yksin ja opittava seisomaan omilla jaloilla.

Ja Vertossa Jonnan elämä on todella muuttunut! Jonna on oppinut löytämään itsensä. Verton arjen rutiinit tuovat turvaa. Ennakoitavuus on tärkeää. Ja Vertossa on niin tavallista. Opetellaan niitä tuiki tavallisia arkipäivän kadoksissa olleita asioita ja taitoja. Ruokaa tehdään joka päivä, käydään ruokakau-

Yllätysjoululahjarahalla Vertoon hankittiin biljardipöytä, joka onkin kovassa käytössä.

passa, siivotaan paikkoja, pidetään taloa kunnossa – ja jokais-ta tarvitaan.

”Tarpeellisuuden tunne on ihanaa ja nostaa itsetuntoa”, Jonna toteaa ja jatkaa ”Ja ihan huikeaa oli päästä ensimmäiselle yön yli -reissullemme Syötteelle. Siellä ryhmäydyimme kunnolla.” Hanna toteaa, että monelle Vertolaisille reissu oli ensimmäinen laatuaan. Siis uutta oli olla yötä reissussa ja olla reissussa ilman päihteitä. Kokemus oli upea myös ohjaajille.

Nyt Jonna kokee, että hänelläkin on tulevaisuus. Lisäksi on työpaikka, on luotettava omahoitaja, on Verto ja siellä Vertsi-ryhmä, muut vertolaiset ja ohjaajat. Keskustelumme päättyessä Jonna suuntaa Verton ja Oulun kaupungin avopäihde-palveluiden kouluttamien kokemusasiantuntijoiden työnohjaukseen. Ulkona paistaa tammikuun aurinko. ■

Teksti ja kuva:

Kirsi Mäki

järjestökoordinaattori

Verton ohjausryhmän jäsen

Vertoon

ohjaututaan joskus ammatilaisen ohjaamana, kuten Jonna, ja usein niin, että Vertosta kuullaan kaverilta. Kävijöiltä edellytetään asiointikuntoa. Kaupankäynti, piikittäminen, velanperintä tai muu sellainen ei ole sallittua, eikä mitään sen kaltaista ole kertaakaan esiintynytkään, ohjaaja Hanna Eskola kertoo. ”Kaikki haluavat säilyttää Verton, toimintaa ei haluta riskeerata”, Hanna toteaa.

Tärkeä osa Verton toimintaa on myös läheistoiminta. Läheisryhmä koostuu joka kolmas viikko, mutta mahdollisuus on myös yksilötapaamiseen ohjaaja Katja Rauhalan kanssa. Tukea tarvitsevaa ei jätetä yksin. Läheisten ryhmässä on eniten äitejä, mutta myös muita läheisiä. Läheiset käyvät yhdessä keskustellen läpi koko tunnekirjoa, jota läheinen kohtaa. Suurta lohtua tuo huomata, että on muitakin samassa tilanteessa. Ryhmästä saa voimaa omaan jaksamiseen.

”Vertoa todellakin tarvitaan. Toivomme, että kahden vuoden kuluttua Verto saa pysyvän rahoituksen”, Jonna, Hanna ja Katja toteavat yhdestä suusta. Ja muitakin haaveita naisilla on: ”Olisihan se ihanaa, jos meillä olisi oma piha.”

VERTO-HANKE

Verto-hanke tarjoaa matalan kynnyksen yhteisöllistä ja toiminnallista vertaistoimintaa huumeiden käyttäjille, huumausaineriippuvuudesta kuntoutuville ja korvaushoidossa oleville sekä huumeiden käyttäjien läheisille Oulussa ja Oulun seudulla.

Toiminnassa vahvistetaan huumeongelmaisten ja heidän läheistensä osallisuutta sekä heidän omassa elämässään että yhteiskunnassa. Hanke hyödyntää osallistujien kokemustietoa ja vertaisuutta sekä tarjoaa paikan, jossa tämä häpeäleimaa kantava kohderyhmä kohdataan arvostavasti ja kunnioittavasti. Toiminnan keskiössä ovat yhteisöllinen ja toiminnallinen vertaistuki sekä mahdollisuus puhua omista kokemuksistaan avoimesti ja luottamuksella.

Hanke toteutetaan 12.3.2018–31.12.2020 Veikkauksen tuella. Tammikuuhun 2019 mennessä Verto on tavoittanut yli 100 huumeongelmaista ja kolmisenkymmentä läheistä.

Verton toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen. Hankkeen taustayhteisöjä ovat Nuorten Ystävät ry ja Oulun kriisikeskus. Työntekijöitä on kolme. Työntekijöiden tehtävänä on toimia mahdollistajana, varsinaisen toiminnan suunnittelevat ja toteuttavat vertolaiset itse kerran kuussa pidettävissä talokokouksissa.

Verto tekee yhteistyötä muun muassa Oulun A-kilta ry:n kanssa.